

MER CAD OS OS OS CUL O XXI

Ao concepto xeral (ou máis estendido), que interpreta que un mercado é - facendo abstracción da distribución e uso das zonas centrais - un gran espazo cuberto e pechado perimetralmente por altos muros (provistos ou non de vans), que encerra pequenas construcións independentes (postos) encostadas aos devanditos muros e dotadas, á súa vez, das súas propias cubertas, opúxose o correspondente ao dun mercado conformado polos propios postos (os seus muros e as súas cubertas), limitando perimetralmente o gran ámbito xeral.

É dicir, contraponse o concepto “edificio-postos constitúe o mercado” ao corrente de “edificio-mercado para edificar postos”, outorgando, desta maneira, entidade propia aos “postos” para os cales o mercado se constrúe. O resultado formal é unha construción de menos volume aparente, na cal, ademais de economizar superficie en muros, a produción de vans para a ventilación e iluminación resulta máis espontánea. *

* La memoria del proyecto se ha extraído de un texto manuscrito por Bar Bóo en 1970.

XORNADAS DE ARQUITECTURA PRAZA DE ABASTOS, PROXECTO DUN ESPAZO PÚBLICO

DÍA 2 DE XUÑO. 2016

CONFERENCIA

Vida, sitio e técnica na Praza de Abastos do Porriño

RELATOR

Jaime Blanco

HORA ————— 20:00 H.

LUGAR — Praza de Abastos

DÍA 3 DE XUÑO. 2016

CONFERENCIA

Praza de Abastos, proxecto dun espazo público

RELATOR

Irisarri + Piñera

HORA ————— 20:00 H.

LUGAR — Praza de Abastos

COORDINADOR
Albino Alonso Rodríguez

TEXTOS
Jaime Blanco Granado
Irisarri + Piñera

AGRADECIMENTOS
Alfonso Bar Blanco

DESEÑO GRÁFICO
3doc

EDITA
Concello do Porriño

D.L.: VG 284-2016

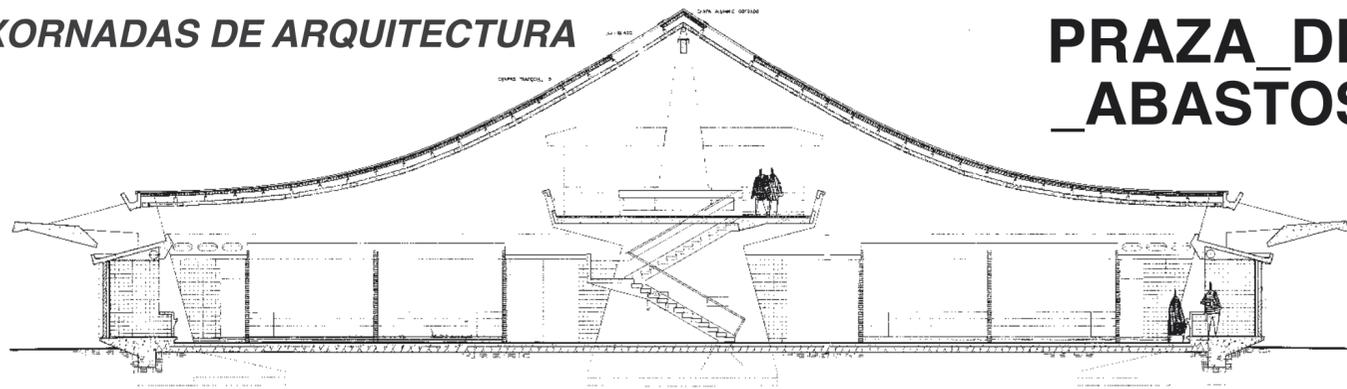
+ INFO
Escanea o código QR co teu
teléfono móbil para acceder a
www.ecultura.net

Concello do Porriño

b biblioteca
municipal
do porriño

XORNADAS DE ARQUITECTURA

PRAZA DE ABASTOS

BIOGRAFÍA DE XOSÉ BAR BÓO

Xosé Bar Bóo (1922-94) obtivo o Título de Arquitecto (1957) e o de Doutor (1964) pola Escola Técnica Superior de Arquitectura de Madrid. Foi fundador do Colexio Oficial de Arquitectos de Galicia (1973) do que sería decano (1977-79) e vicepresidente do Consejo Superior de los Colegios de Arquitectos de España (1976-1977). Ejerció su labor docente como profesor da Escola Técnica Superior de Arquitectura da Coruña desde 1985. Participou activamente noutros ámbitos como a ecoloxía ou a socioloxía, desde os que reivindicou a identidade territorial, cultural e social do pobo galego, destacando as fundacións da Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galicia (ADEGA) en 1974 (presidente 1979-80), do Museo do Pobo Galego en 1976 (patrón 1976-94) e do Círculo de Información e Estudos Sociais (CIES) en 1977 (presidente 1977-94). Tamén pertenceu ao Seminario de Estudos Galegos (1982-94).

A súa obra, desenvolvida practicamente na súa totalidade en Galicia, principalmente en Vigo, a súa cidade natal, abarca todo tipo de escalas desde o plan urbano ata o deseño de mobiliario e ocupa un lugar protagonista na arquitectura española da segunda metade do século XX. Comeza a súa actividade profesional co edificio Bar Bóo (1957), unha obra de sorprendente madurez coa que se sitúa á vangarda da recuperación da arquitectura moderna en Galicia e que foi catalogada polo primeiro Rexistro DCOMOMO ibérico. Tras un certo purismo inicial, coincide con destacados arquitectos da súa xeración ao cuestionar a ortodoxia moderna para adaptala ás particularidades do territorio. As acusadas características do medio galego, a súa topografía, climatoloxía, substrato antropológico, etc., son determinantes na obra de Xosé Bar. Entre os edificios de uso público destacan o Sanatorio Neuropsiquiátrico "El Pinar" (1965), o Policlínico "CIES" (1967), a Igrexa Parroquial da nosa Señora das Neves (1968) ou os Xulgados da Coruña (1985); e no ámbito residencial, o mencionado edificio Bar Bóo, a Casa Ibáñez Aldecoa (1963), os Bloques de Vivendas para Militares (1965) e a Casa Horyaans (1972) entre outras.

A racionalidade que opera na súa actividade proxectual, a procura persoal sen apriorismos, a total liberación de prexuízos formais e o intenso e contrastado achegamento á definición e resolución do problema arquitectónico, afástanos de calquera convencionalismo estilístico. O vocabulario formal non é causa senón efecto, síntese da resolución dos máis variados problemas que interactúan nun proceso obxectivo no que Xosé Bar pon a proba a súa intuición, en busca dun resultado ético e estético coincidentes. O seu compromiso ético, os coñecementos do medio galego e a visión moderna que sobre este proxecto, así como as súas achegas construtivas que conxugan técnicas innovadoras e tradición, ofrecen unha obra xenuína á vez que exemplar.

Jaime Blanco Granado, Dr. Arquitecto.

Jaime Blanco

Vida, sitio e técnica na Praza de Abastos do Porriño
2 de xuño / Praza de Abastos / 20:00 h.

Jaime Blanco Granado (Barcelona, 1975) é Arquitecto pola Escola Técnica Superior de Arquitectura de Barcelona (2002) e obtén o título de Doutor Arquitecto Cum Laude (2016) pola Universidade Politécnica de Cataluña pola súa Tese Doutoral "A obra de Xosé Bar Bóo: obxectividade e dimensión colectiva".

Desde o 2005 desenvolve a súa actividade profesional como socio fundador de Mestura Arquitectos, con sede en Barcelona, sendo autor de equipamentos públicos de diversas tipoloxías entre os que destacan a Escola Martinet (Cornellá de Llobregat, 2010), a Xefatura da Garda Urbana de Lleida (2010), os Aloxamentos Universitarios no Parque Mediterráneo da Tecnoloxía (Castelldefels, 2011) e o Centro de Internacional de Alto Rendemento de Vela de Cataluña (Parque do Fórum de Barcelona, 2012).

Así mesmo, conta con obra construída en Galicia como resultado dos primeiros premios obtidos nos concursos para o edificio destinado a Policía Local e Protección Civil de Lugo (2013) e o Centro de Biomedicina Experimental de Galicia (CEBEGA) situado o Campus Vida da Universidade de Santiago de Compostela (2015).

Irisarri + Piñera

Praza de Abastos, proxecto dun espazo público
3 de xuño / Praza de Abastos / 20:00 h.

Jesús Irisarri Castro e Guadalupe Piñera Manso son arquitectos con oficina en Vigo. Son profesores de Proxectos Arquitectónicos da Escola de Arquitectura de Coruña. Jesús Irisarri foi profesor convidado na E.T.S. de Arquitectura de Navarra, Madrid e Sevilla, así como do "International Laboratory of Architecture and Urban Design" en Venecia. Profesores do Master

Cidade e Sustentabilidade da E.T.S. de Arquitectura de Sevilla, do Master do Paisaxe Fundación Juana de Veiga da E.T.S. de Arquitectura de Coruña e Universidade de Santiago de Compostela, Master Urbanismo e espazo público a E.T.S. de Arquitectura de Coruña e profesores do grao Arquitectura de Interiores da E.T.S. de Arquitectura de Coruña.

A súa obra construída foi recoñecida con premios internacionais como o Premio Europeo de Espazo Público, Premio FAD, o European Galvanizing Awards, SICE (Sustentabilidade, Innovación e Calidade na Arquitectura do Consello Superior de arquitectos de España), LAMP, dúas veces seleccionado ao Premio Mies van der Rohe e nacionais, Bial de Arquitectura Española, ATEG da Sociedade Española de Galvanización, Juana de Veiga, premios COAG, premios Termoarcilla, Bial Antonio Camuñas e finalista varias veces na Bial de Arquitectura Española, premios FAD, premio Enor, etc.

Internacionalmente foi exposta na Biennale dei Venezia e no MOMA (The Museum of Modern Art, New York), Deustches Architektur Museum, Frankfurt, Universidades de Nanking e Guanzhou en China, Museo Benaki de Atenas, Sweden Green Building Conference (Ekobyggmässan) Stockholm, e Oslo Trienal, Noruega, Embassy of Spain, Washington DC, The Hage City Council, Amsterdam, Xapón ou Arxentina entre outros.

A nivel nacional foron seleccionados e a súa obra foi exposta no Centre de Cultura Contemporánea de Barcelona, Galería de Arquitectura de Novos Ministerios de Madrid, sede de Arquinfad en Barcelona, varias exposicións de Bienales españolas, varias edicións de Premis FAD, escolas de Arquitectura, Universidade de Navarra, Universidade de Alcalá de Henares, MARCO (Museo de Arte Contemporánea de Vigo), Fundación Pedro Barrie da Maza, Centro Galego de Arte Contemporánea de Santiago de Compostela.

PRAZA DE ABASTOS ■ ESPAZO PÚBLICO ■

Anteproxecto : Mellora da contorna do mercado do Porriño

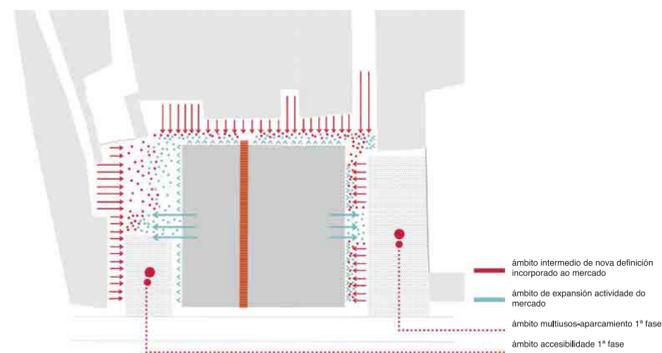
Propiedade : Concello do Porriño

Arquitectos : Irisarri + Piñera

os mercados hoxe

Inmersos nunha dinámica que nos levou a preferir o modelo da gran superficie fronte ao pequeno comercio ou de abastos tradicional, atopámonos nun punto de non retorno, onde debemos apoiar un sistema máis xusto, sustentable e que finalmente favoreza o desenvolvemento local, e a reactivación económica e social a partir de iniciativas públicas e cidadás e independentes para sacar adiante un espazo que é de todos, e que pretende seguir servindo a un cidade e á súa contorna, recuperando a vibrante vida e dinámica dunha variada e renovada oferta en produtos e actividades.

Cada vez máis cidades están a descubrir que este tipo de equipamentos son perfectamente actualizables para ofrecer un modelo de consumo actual, saudable e sustentable. Moitas delas levan anos envorcadadas nun proceso de revitalización e posta en valor dos seus mercados urbanos, que non só evolucionaron os seus modelos ou recuperaron a súa actividade tradicional, senón que en moitos casos convertéronse en novos espazos para manifestacións culturais relacionadas - ou non tanto - coa gastronomía e a tradición. Fóronse adaptando aos novos costumes do consumidor, seguindo diferentes modelos: uns cun cambio radical dirixido cara á restauración e o turismo, e outros mantendo a súa verdadeira razón de ser: o abastecemento de produtos frescos de calidade con predominio dos producidos nas súas propias colleitas, como elemento diferenciador do resto, incorporación de novas experiencias vinculadas a produtos, gastronomía local, cultura etc.

abrir o mercado á rúa

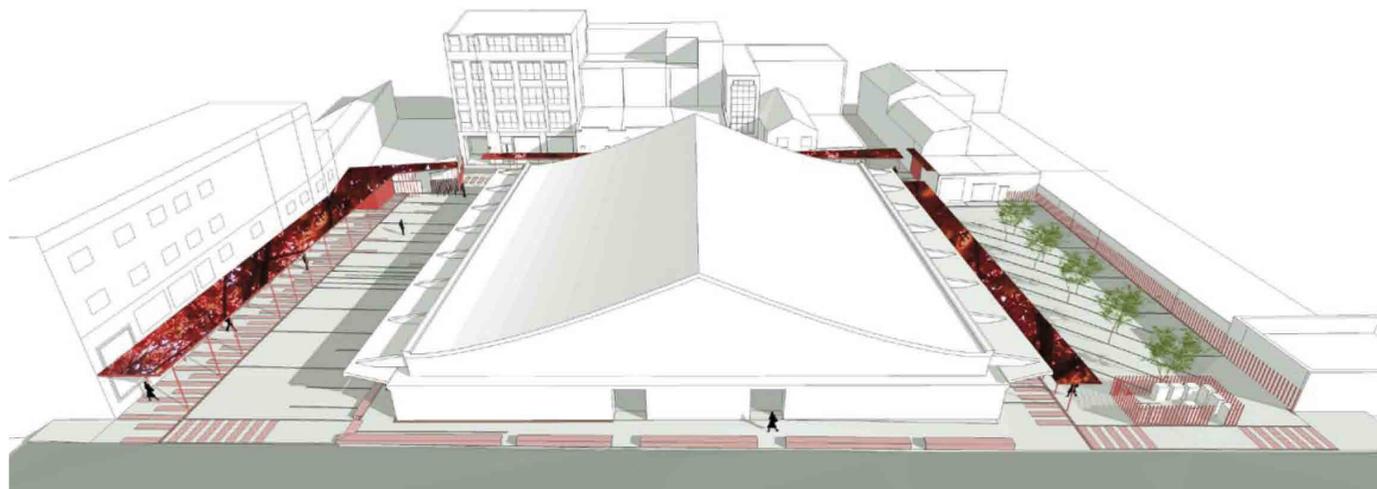
A súa situación no corazón da urbe é outra das grandes achegas a esta dos mercados.

O seu uso activa o espazo público nos tránsitos peonís dos cidadáns, realzando a presenza do comercio local e a vida nas rúas. Prodúcese así sinerxias coas circulacións peonís xeradas pola rúa, e contribúese a alcanzar unha masa crítica que constitúa a área en centro comercial e de lecer cidadán.

O establecemento dun perímetro permeable facilita o diálogo do mercado coa cidade, xerando novos espazos públicos onde o dentro e o fóra quedan difusos: O espazo público como impulsor de actividade para o mercado.

Conformar o espazo exterior do mercado como un espazo público multifuncional permitirá a consolidación e expansión do propio mercado.

Para iso o anteproxecto contempla un elemento arquitectónico, unha marquesiña a modo de loxia ou soportal tradicional, que adecuado ao clima local defina como ámbito estancial e peonil o marco perimetral do edificio.

qualificar os espazos _ pavimentos

A actuación deslinda áreas peonís e estanciais que actúan como futuro soporte das novas actividades de mercado e extensión do mesmo, ademais de mellorar a seguridade e funcionalidade de toda a área urbana.

Preténdese homoxeneizar o tratamento do ámbito de maneira que o conxunto percíbese de forma unitaria nunha contorna no que xa conflúen moi diversos tratamentos do espazo público.

Como base material adóptase o uso do granito rosa porriño, material xa presente e que define a presenza e materialidade do mercado de abastos. O granito rosa en diversas disposicións e texturas, inserido nunha base de formigón unificador, permitirá cualificar e deslindar visualmente as diversas zonas.

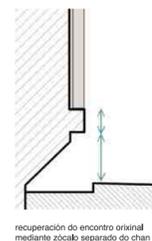
revaloración edificio do mercado _patrimonio

O edificio do mercado ten o valor engadido da súa arquitectura, proxecto do arquitecto Xosé Bar Boo (1923-1994), quizais a figura máis representativa da arquitectura moderna en Galicia.

Non hai que esquecer que Porriño ten no seu patrimonio arquitectónico pezas de Antonio Palacios de singular valor cidadán pois é unha figura querida e apreciada pola cidade.

A recuperación do mercado e o seu espazo público sumaríase así a un conxunto que inclúe o atrio da Igrexa, a praza do Concello e todo o conxunto peonalizado central. Proponse neste anteproxecto recuperar o perímetro do mercado respectando a súa estrutura formal: o zócalo que o separa do chan recuperando a idea orixinal do arquitecto.

Deste xeito é o edificio o que recupera a súa posición de definir as cotas da contorna como en orixe. Procederáse tamén á eliminación de acometidas aéreas de cables.

economía dixital _ eficiencia enerxética

O anteproxecto incide nunha mellora e aumento da actividade económica da área. Así como dos subministradores e emprendedores de negocios relacionados coa venda neste tipo de lugares.

Contémplase tamén unha renovación da iluminación urbana, de modo que axunte cualidades ambientais e paisaxísticas a unha maior eficiencia enerxética, axudando a diminuír o gasto de mantemento e a pegada ecolóxica.

O anteproxecto propón tamén incentivar a presenza exterior do mercado tanto na propia praza como en redes dixitais. Para iso propón a creación dun espazo interactivo coa pantalla dixital no que hoxe é un muro con grafitis, xerando así un lugar de encontro e dinamizador.

recuperación espazo público

Unha praza no acceso principal conectada coa rúa comercial e o Concello a través dun paso por unha galería comercial.

E a posibilidade dun lugar para expansión das actividades do mercado ou un mercado temporal no lateral conectado tamén coa rúa comercial.

Este novo espazo cidadán vinculado ao mercado e o comercio será capaz de ofrecer e dar soporte a diversas accións e actividades. Organizando eventos que pretenden non só dinamizar o espazo, senón consolidalo como lugar de encontro.

Ao obxectivo de incentivar o consumo nesta superficie comercial tradicional, sumarase a mellora e recuperación urbana deste espazo cidadán fundamental en Porriño, que ademais das súas melloras funcionais e urbanísticas, servirá para soporte e incentivo a múltiples actividades comerciais, que na órbita da praza de abastos incrementarán tanto a súa actividade como a súa oferta, na liña de volver recuperar como espazo de comercio as prazas e soportais que delimitan estes lugares nas nosas cidades.

